

Syllabus

Донбаська
державна машинобудівна
академія

Факультет
«Машинобудування»

Кафедра
«Автоматизація виробничих
процесів»

«ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА»

для студентів з галузі знань
12 Інформаційні технології,

за спеціальністю
123 Комп'ютерна інженерія

м. Краматорськ, ДДМА,
вул. Академічна, 72 (2-й корпус ДДМА)

Semester: [8], Year: [2020-2021]

Контактна інформація

<i>Name</i>	к. і. н., ст.викладач Шимко Олена Володимирівна
<i>Contact Info</i>	app@dgma.donetsk.ua
<i>Office location</i>	ДДМА, (2-й корпус, а. 2207)
<i>Office hours</i>	понеділок - п'ятниця з 9.00 до 14.00

Загальна інформація

Навчальна дисципліна «Етика та естетика» є вибірковою дисципліною циклу загальних дисциплін. Загальний об'єм для денної форми навчання складає 90 годин, що складає 3 кредити ЕКТС. Дисципліна передбачає 18 годин лекційного матеріалу та 18 годин семінарських занять. Мова викладання – українська.

Під час навчання студент має здобути наступні програмні компетентності: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; навички міжособистісної взаємодії; здатність працювати в команді; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; здатність вирішувати проблеми у галузі комп'ютерних та інформаційних технологій, визначати обмеження цих технологій.

Програмні результати навчання: вміти ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди; спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською); якісно виконувати роботу та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

I. Опис навчальної дисципліни

Кризові явища, пов'язані з розвитком існуючої цивілізації, глобальні проблеми, які на весь голос заявили про себе людству (екологічні, демографічні, проблеми війни і миру, голоду, хвороб, культури тощо), можуть бути вирішеними людьми з гуманістичними орієнтирами, які б прагнули будувати світ і своє життя на загальнолюдських моральних цінностях. За таких обставин зростає роль морального чинника в усіх сферах життєдіяльності суспільства і людини. У минулому (та й сьогодні) існувало немало чинників, які обмежували або за допомогою яких обмежувалася дія морального чинника. Зокрема, це сфери політики, права, економіки, інші напрями духовного життя. Це не обійшло й Україну.

Українське суспільство, яке поступово трансформується, має морально відродитися. Тому за сучасних умов етичні знання стають важливим чинником розвитку духовної культури суспільства і морального світорозуміння особистості, а до етики як науки висуваються нові вимоги. Сьогодні інтерес до вивчення моралі виявляють соціологи, політологи, правознавці, що посилює вимоги, які висуваються до етики, - послідовно впроваджуючи свій специфічний підхід до вивчення моралі, виявляти її власну природу, специфіку і роль у житті людини, закономірності функціонування і розвитку, джерело походження моральних цінностей. Усе це має важливе значення як для самої етики, так і для того, щоб підкріпити інші науки, які мають справу з мораллю, науковим розумінням її особливостей, а також для координування досліджень моралі соціальними і гуманітарними науками.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Етика та естетика». В своїй першій частині спецкурс передбачає ознайомлення студентів з теоретичними і практичними основами гуманістичної етики в широкому історико-культурологічному контексті, зі спектром вищих загальнолюдських цінностей і має метою підвищення рівня культури поведінки студентів, їх орієнтацію на особисте самовизначення і вільний моральний вибір, який би забезпечував вироблення власної стратегії «правильного життя» в суспільстві. Друга ж частина спецкурсу, що присвячена розвитку і особливостям європейської та української естетичної думки, її наріжним проблемам, зокрема, проблемам природи мистецтва і художньої творчості, головною метою має засвоєння і розуміння поняття прекрасного, формування чуттєвої культури людини. В даному випадку, культури майбутніх фахівців в галузі політичних наук.

III. Результати навчання

За результатами навчання слухачі зможуть:

Знати:

основні моральні цінності, види етики, види мистецтва, категорії та суть естетики, мистецькі надбання різних епох; систему цінностей, характерну для кожного з культурних етапів, які вивчаються; видатні пам'ятники, створені в ті чи інші культурні періоди; коло основних етико-естетичних проблем, до яких звертався та які вирішував європейський народ в процесі свого культурного розвитку.

Вміти:

Засвоїти спектр загальнолюдських моральних цінностей; розуміння їх ролі в формуванні здорового суспільства та його життєдіяльності. Визначитися в сфері прикладної етики, зокрема, орієнтація в області проблем екологічної та біомедичної етики, етики і культури спілкування, в тому числі і в умовах віртуальної реальності, ситуативної етики, особливо в сучасну епоху технічного прогресу і інформаційних технологій. Орієнтуватися в теоретичних проблемах розвитку мистецтва, підкріплена знаннями з історії світового мистецтва; розуміння суті основних питань і категорій естетики. Естетично аналізувати пам'ятники культури.

Оволодіти навичками:

особисто вирішувати проблеми етико-естетичного плану, активно включатися в систему суспільно-культурних відносин, творчо, на високому рівні, розв'язувати професійні питання, визначати певні культурні етапи європейської історії, та відрізняти їх один від одного за

суттєвими особливостями, світоглядними орієнтирами; аналізувати пам'ятники європейського мистецтва з огляду на час їх створення, стильові особливості; звертатися до загального естетичного аналізу пам'яток мистецтва; орієнтуватися в колі етичних питань; працювати зі спеціальною літературою.

- IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Етика та естетика						
1	Предмет, ціль і задачі етики.	10	2	2		6
2	Походження та структурно-функційний аналіз моралі.	10	2	2		6
3	Основні етапи розвитку етики: від Античності до Відродження.	10	2	2		6
4	Етична думка Нового часу та сучасні етичні теорії.	10	2	2		6
5	Предмет та специфіка естетики як гуманітарної науки.	10	2	2		6
6	Естетичні теорії та принципи мистецтва Античності.	10	2	2		6
7	Естетика епохи Відродження та Реформації.	10	2	2		6
8	Принципи мистецтва епохи Просвітництва. Німецька класична естетика.	10	2	2		6
9	Теоретичні витоки і напрями некласичної естетики ХХ ст.	10	2	2		6
Усього годин		90	18	18		54

V Теми семінарських занять

№ з/п	Вид і тема заняття
1	Моральні цінності в основних категоріях етики.
2	Структура та концепції моралі.
3	Історичний розвиток етики.
4	Види мистецтва.
5	Мистецтво Античності.
6	Культурна спадщина епохи Середньовіччя і Відродження.
7	Естетика і мистецтво Реформації.
8	Естетика 18-19 ст.
9	Напрямки естетики ХХ ст.

VI. Порядок оцінювання результатів навчання

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	40	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2	Тестове семінарське завдання №1	10	Семінарська контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-4 лекційних заняттях з курсу етики та естетики, що дозволяє студентам зорієнтуватися – що таке етика та естетика, коло її проблем та її роль в житті суспільства, розвиток поглядів на етику, основні моральні цінності та категорії.
3	Тестове семінарське завдання №2	10	Семінарська контрольна робота №2 відбувається в формі тестування включає питання з модулю курсу етики та естетики, та охоплює теми, що були розглянуті на лекційних заняттях 5-9 даного розділу.
4	Написання реферату	10	Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.
5	Модульна контрольна робота №1	30	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого та другого модулю курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

VIII Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
Когнітивні: • студент здатний продемонструвати знання і розуміння особливостей етичних цінностей та естетичного мислення та їх етичних цінностей та естетичного мислення та їх	75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей етичних цінностей та естетичного мислення та їх історичну природу; припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних етичних проблем і естетичних концепцій, понять і підходів, що лежать в основі розвитку предмету етики та естетики; припускається

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>історичну природу;</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання і розуміння головних етичних проблем і естетичних концепцій, понять і підходів, що лежать в основі розвитку предмету етики та естетики; студент здатний продемонструвати знання і розуміння найважливіших етичних та естетичних понять і категорій. 	<p>несуттєвих помилок при визначенні найважливіших етичних та естетичних понять і категорій.</p> <p>60-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей етичних цінностей та естетичного мислення та їх історичну природу; припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних етичних проблем і естетичних концепцій, понять і підходів, що лежать в основі розвитку предмету етики та естетики; припускається суттєвих помилок при визначенні найважливіших етичних та естетичних понять і категорій.</p> <ul style="list-style-type: none"> менше 60% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно змісту знання і розуміння особливостей етичних цінностей та естетичного мислення та їх історичну природу; не може самостійно визначити і пояснити розуміння головних етичних проблем і естетичних концепцій, понять і підходів, що лежать в основі розвитку предмету етики та естетики; дає невірне визначення найважливіших етичних та естетичних понять і категорій.
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики. 	<p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики.</p> <p>60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики.</p> <p>менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.</p>

ІХ ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання;

		<ul style="list-style-type: none"> оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; питання до модульної контрольної роботи
	Підсумковий контроль	<ul style="list-style-type: none"> питання до заліку

Х. Рекомендована література

Х.1 Основна література

1. Малахов В. Етика : навч. посіб. курс лекцій / В. А. Малахов. 5-е вид. Київ : Либідь, 2004.
2. Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І Панченко, О. І. Оніщенко, Д. Ю. Кучерюк; За заг. ред. Л. Т. Левчук. К.: Вища школа, 2006. 431 с.: іл.
3. Етика: навч. посіб. / В. О. Лозового, О. А. Стасевська, [та ін.]; за ред. В. О. Лозового. Київ: Юрінком Інтер, 2007. 223 с.
4. Нападиста В. Г. Історія етики в Україні. Друга половина XIX - початок XX ст.: Навч. посібник / В. Г. Нападиста. К.: Либідь, 2004. 240 с.
5. Шиманова О. Етика і професійна етика : навч.-метод. посіб. / Ольга Шиманова. Львів: П.П Сорока Т. Б., 2012. 131 с.
6. Юрій М. Етика : підручник / М. Ф. Юрій. Київ : Дакор, 2006. 320 с.

Х.2 Допоміжна література

1. Васянович Г. Педагогічна етика : навч. метод. посіб. / Григорій Васянович. Львів: Норма, 2005. – 344 с.
2. Етика : навч. посіб. / Т. Г. Аболіна, О. М. Лінчук [та ін.]. Київ : Либідь, 1992. 328 с.
3. Прилуцька А. Є. Культурологія (культурологія, етика, естетика): навч. посіб. / [А. Є. Прилуцька, Є. М. Корабльова]. Харків : Торсінг плюс, 2009. 288 с.
4. Тофтул М. Г. Етика : підручник / М. Г. Тофтул. – 2-ге вид., випр., допов. Київ: Академія, 2011. 437 с.

ХІІ. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Бібліотека "Золотая философия" - <http://philosophy.allru.net>
2. Етика та естетика (електронні книги). – <http://www.zipsites.ru/?n=1/4/1/>
http://bookucheba.com/etika_uchebnik/etika-estetika.html
3. <https://sites.google.com/site/elektronniresursi/etika>

ХІІІ. Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу честі¹.

Окреслимо його основні складові:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.
